

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТИ
AL-FARABI KAZAKH NATIONAL UNIVERSITY

ФИЛОЛОГИЯ ЖӘНЕ ӘЛЕМ ТІЛДЕРІ ФАКУЛЬТЕТИ

V ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ФАРАБИ ОҚУЛАРЫ

Алматы, Қазақстан, 3-13 сәуір 2018 жыл

Студенттер мен жас ғалымдардың

«ФАРАБИ ӘЛЕМІ»

атты халықаралық ғылыми конференция

МАТЕРИАЛДАРЫ

Алматы, Қазақстан, 11-12 сәуір, 2018 жыл

V МЕЖДУНАРОДНЫЕ ФАРАБИЕВСКИЕ ЧТЕНИЯ

Алматы, Казахстан, 3-13 апреля 2018 года

МАТЕРИАЛЫ

международной научной конференции

студентов и молодых ученых

«ФАРАБИ ӘЛЕМІ»

Алматы, Казахстан, 11-12 апреля 2018 года

V INTERNATIONAL FARABI READINGS

Almaty, Kazakhstan, 3-13 April 2018

MATERIALS

International Scientific Conference of

Students and Young Scientists

«FARABI ALEMI»

Almaty, Kazakhstan, April 11-12, 2018

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ АЛЬ-ФАРАБИ
AL-FARABI KAZAKH NATIONAL UNIVERSITY

Филология және әлем тілдері факультеті
Факультет филологии и мировых языков
Faculty of Philology and World Languages

V ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ФАРАБИ ОҚУЛАРЫ
Алматы, Қазақстан, 3-13 сәуір, 2018 жыл

Студенттер мен жас ғалымдардың
«ФАРАБИ ӘЛЕМІ»
атты халықаралық ғылыми конференциясының
МАТЕРИАЛДАРЫ
Алматы, Қазақстан, 11-12 сәуір, 2018 жыл

V МЕЖДУНАРОДНЫЕ ФАРАБИЕВСКИЕ ЧТЕНИЯ
Алматы, Казахстан, 3-13 апреля 2018 года
МАТЕРИАЛЫ
Международная научная конференция
студентов и молодых ученых
«ФАРАБИ ӘЛЕМІ»
Алматы, Казахстан, 11-12 апреля 2018 года

V INTERNATIONAL FARABI READINGS
Almaty, Kazakhstan, April 3-13, 2018

MATERIALS
International Scientific Conference of
Students and Young Scientists
«FARABI ALEMI»
Almaty, Kazakhstan, April 11-12, 2018

Алматы
«Қазақ университеті»
2018

Бас редактор:
филология ғылымдарының докторы, профессор Ө. Әбдиманұлы

Ғылыми редактор:
филология ғылымдарының кандидаты, доцент м.а. К.К. Күркебаев

Редакциялық алқа мүшелері:
Б.Құлжанова, Ұ.Әділбаева, Ж.Бурабаева, Б.Жұмабек, С.Умбетьярова.

БІЗДІҢ ӘРІПТЕСТЕРІМІЗ:

Студенттер мен жас ғалымдардың «ФАРАБИ ӘЛЕМІ» атты халықаралық ғылыми конференциясы материалдары. Алматы, Қазақстан, 2018 жыл, 11-12 сәуір.
– Алматы: Қазақ университеті, 2018. – 300 б.

ISBN 978-601-04-3303-8

Ғылыми басылымда студенттер мен жас ғалымдарға арналған халықаралық ғылыми конференция материалдары енгізілген.

Бұл жинақ ғылыми қызметкерлерге, оқытушыларға, студенттерге, магистранттар мен докторанттарға арналады.

© Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ, 2018

«давать книгу»; 4) антонимы обозначают качественные признаки: монг. бүдүүн «широкий» – монг. нарийн «узкий», монг. хурдан «быстрый» – монг. удаан «медленный», монг. тарган «жирный» – монг. туранхай «худой», монг. том «крупный» – монг. жижиг «мелкий»; 5) антонимы составляют так называемые лексические поля – набор лексем со сходным значением; 6) антонимы образуют словообразовательные гнезда: монг. жаргал «счастье», монг. жаргалтай «счастливый», монг. жаргах «наслаждаться счастьем» – монг. зовлон «мучение, печаль», монг. зовлонтай «несчастный, печальный», монг. зовох «мучиться, печалиться» и др.

ОРАЛХАН БӨКЕЙДІҢ «ӨЗ ОТЫҢДЫ ӨШІРМЕ» РОМАНЫНЫҢ ТАҚЫРЫПТЫҚ – КӨРКЕМДІК ҚЫРЛАРЫ

Ыбырайқызы Г.

*Ғылыми жетекшісі: ф.ғ.к., доцент, Әбдіқұлова Р.М.
ал-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университеті*

Оралхан Бөкейдін құштарлықпен құлшына жазған шығармаларындағы оңтайлы, ұдайы іші бұрып отырып қозғаған көркемдік өзегінің елеулі ағысы туған халқының біртоға ұлттық қасиеті, ұлттық болмысы болатын.

«Ел іші әлі де берекесінен айырылмаған алтын бесік күйінде екен: ер азамат, алыстан ат терлетіп келер жолаушы, құдайы қонақ атаулыны қойын сойып, қолын құсырып құрмет тұтар дәстүрі үзілмепті; Дарханды әке-шешеден тірідей айырылған, ағайынсыз адасқан қаз санамай, барын аузына тосты, базарлы күндеріне қызғаныш жасаған жоқ. Жүдеп-жадаған, өзгеден теперіш көріп, басына тағдырдың құрығы тиген өзекті жанның сауға тілеп, пана тұтып, елге қашары, басқа-басқа қазақтың ұлттық ерекшелігі сықылданатын».

Жазушы осы құбылысты «Атау кере» романында Тағанның тау ішінде өзін-өзі қайта табуы тұрғысында да көркемдік ұстанымдарының бірі есебінде қолданады. Бұл желі, негізінен, оның шығармашылық бағытын түзген өзіндік жазу ерекшелігіндегі мығым арқаулардың бірі болып орнықты. Жазушы «Өз отыңды өшірмеде» Гүлия мен Дархан өзгеше күйде жолығысқан сәтті еркіндік аңсарлы ұлтының «атастырып, матастырып» қойғанға қарамай жақсының жақсыны жолықтыру мүмкіндігін жасап қойған «Алтыбакан» атты дәстүрлі сауық кешімен байланыстырған.

Оралхан Бөкей қазақ әдебиетінде бірнеше елеулі туындыға арқау болған қазан тоңкерісі, кәмпеске, аумалы-төкпелі уақыттағы ұлттық пайым, ұлттық мінез ерекшеліктеріне өзіндік жаңа суреттеулер, мінездеулер, әлсуметтік ой желілерін қосты.

Қазақ әдебиетіндегі малды, дәулетті адамның Қарынбай-Қарабайдан гөрі күрделі болмысы сұлбаланған дәстүрлі желінің жалғасын Игілік, Шәкен типті бейнесердің дара сипатты олімінің бірі – «Өз отыңды өшірме» романындағы Омар бай деуімізге болады.

Дүние дүбіліп жатса да қыңқ демей, шаруасын мығымдап жүрген Омар байдың баласы Еркін қаладан суыт келіп, кәмпескенің хабарын айтқандағы қалпын жазушы ұлттық бітім-болмыстың көп қатпарлы, астарлы, нені болса да шапшаң таразылап, сабырға жеңдіре білетін мінез ерекшелігі ауқымында сипаттап, қазақы болмысқа сыйымды, иланымды көркемдік ауан тудырады.

« – Бұл дүниеде бүп-бүтін болып тұрған не бар дейсің? Бақыт деген құстың, егер бар болса, бір қанаты сынық па деймін. Күні кеше ғана «Омеке, Омеке» деп тізгініме оралып, тауығым болып шырк айналып жүрген талайлар әлден сырт бере бастады. Ертең-ақ стегімнен тартып, ерінін шығармасына кім кепіл. Апыр-ай, – деді бай бұдан соң көкірегіндегі көкжалқак запыранынан арыла алмай, аса қиналған қажыспен аһ ұрып.

– Апыр-ай, айналдырған алты-жеті жылда ғасырлар бойы қаймағы бұзылмай тұрған қайран ел астаң-кестең боларын кім ойлаған, кім болжаған?»

Оралхан Бөкей Омардың ұлы оқыған Еркіннің ұлтжанды болмысын кейінкердің ширыққан сәттегі ішкі ой ағыны арқылы таныта түседі. Шығармада тыныш жатқан елдің дүбіліп, ел асып, бел асып әлемді кезіп кету тағдырының алғы-шарттарын айқындай түсетін нақтылы оқиғалар, ой-толғаныстар берілген.

Мінез бен жағдай арақатынасынан туындап отыратын, әрекет үстіндегі сезім мен дүниетаным ұстанымдарынан белгі беріп отыратын монологтың шығармадағы идеялық, құрылымдық, мазмұндық функциясын мейлінше өнімді, ұтымды кәдеге жаратып отырған қаламгер Оралхан Бөкейдін басты назарын неғұрлым мінез ашатын, парасат пен пайым жүгін көтеретін жағдайларға аударатындығы көрінеді.

«Өз отыңды өшірме» романында Дарханның тұлғасын сомдауда елеулі орын алған монологтық ахуалдар осы бір бойын жасырған биік, таза жанды адамның дара мінез болмысына тән сапалардың анықталып, шындалу сәттерімен образ болмысын мейлінше толымды деңгейде ашады.

Өзіне өзі баға берген, өзімен өзі ой бөліскен сәттерінде кейіпкердің шешкен ірі шаруалар, арман-аңсарлы жан тебіренісі драмалық серпіліс, монолог түрінде мәселе мәніне тереңнен бойлайды.

Оралхан Бокей прозасында монолог психологиялық баяндау үлгісінің бірі есебінде ырғақтық, стильдік тәсілдермен қаһарманның ой әлемі мен жан түкпіріндегі тұлғалық сезім үдерістерін шынайы суреттеуге елеулі септігін тигізді.

КОРПОРАТИВНАЯ РИТОРИКА И ЭТИКЕТ: ПРОБЛЕМЫ МЕЖКУЛЬТУРНОЙ КОММУНИКАЦИИ

Утембаева М.М.

ЮКИПУ

В настоящее время, в условиях новых социально-экономических и политических отношений, когда информационное пространство утрачивает границы, когда значительно возрос интерес к межкультурному общению, появляются организации нового типа и новые профессии, в связи с чем представители различных культур, обладающие разными языковыми кодами, постоянно вынуждены вступать в коммуникацию для решения профессиональных, творческих, деловых задач.

Для общества, вступившего на новый виток развития в эпоху глобализации, важным становится осознание языка, речевого / неречевого поведения людей как культурного феномена, влияющего на эффективность отдельных коммуникаций.

Деловое общение, имея вербальные и невербальные способы выражения, отражает как внутренние формы внутри компании, внутри государства, так и внешние – на уровне межкультурных контактов. Этот постулат является очень важным, так как незнание правил поведения представителей инокультуры вызывает недопонимание не только на бытовом уровне, но и на уровне межкультурного общения, что является чрезвычайно важным для профессиональной деятельности компании, выходящий на международный уровень производства. В такой ситуации необходимо делать поправку на изучение, понимание образов языкового сознания человека.

Согласно этике корпоративной культуры, в успешной компании должен присутствовать дух единения, все члены большого или небольшого коллектива – это зеркальное отражение его деятельности, стабильности, положения на экономической или финансовой лестнице.

В связи с этим позитивно действует на клиента использование сотрудниками банка, компании, фирмы и т.п. этикетных форм корпоративной культуры, точность использования терминологии и ее толкования в случае недопонимания клиентом, успешное и умелое использование возможностей риторики, четкость мотиваций при общении.

Немаловажным фактором, влияющим на моральный климат в компании, на становление принципов корпоративной культуры, является проявление толерантности и терпимости по отношению к коллегам, особенно, если они представляют другую конфессию или другую национальную культуру, проявляют отличное от других мировоззрение. Восприятие представителей других национальностей и стран с позиции своей, родной, культуры, проявление культуроцентризма (определение культуры как наиболее значимого феномена общества) и этноцентризма (восприятие и оценка жизненных явлений сквозь призму традиций и ценностей своей этнической культуры) развивается либо в сторону «комплекса превосходства», либо в сторону «комплекса неполноценности». В связи с этим очень важно уметь выработать оптимальную, наиболее приемлемую позицию в корпоративной культуре компании, которая имеет рациональное развитие и не отклоняется ни в одну из указанных сторон.

Таким образом, правила этикета, нормы корпоративной культуры способствуют сближению политических, экономических и финансовых интересов коммуникаторов как внутри страны, так и на международном уровне.

Нүсіпәлықызы А. ҚОРҚЫТ АТА ОНЕГЕСІ.....	275
Оспан А. ҚАБАН АСАНҰЛЫ ЖӘНЕ ОНЫҢ ЖЫРАУЛЫҚ МҰРАСЫ	275
Оспанқұлова Ш.А. АЙТМАТОВТЫҢ «БОРАНДЫ БЕКЕТ» РОМАНЫНДАҒЫ ДЕЙКСИСТЕРДІҢ ФУНКЦИОНАЛДЫ ТАЛДАУЫ.....	276
Пірманова К.Қ. ҰЛТТЫҚ КОРПУС	277
Сағымжанова Т. Б. ПРОБЛЕМА УСТАНОВЛЕНИЯ ПРИРОДЫ КОНЦЕПТА КАК КАТЕГОРИИ СОВРЕМЕННОЙ ЛИНГВИСТИКИ	278
Салық А. АҚАН СЕРІНІҢ КӨРКЕМ ӨНЕРДЕГІ БЕЙНЕСІ.....	279
Сайпенова А. ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ТҮРКІ ТІЛДЕРІНІҢ ЭТНОДЕМОГРАФИЯЛЫҚ ДИНАМИКАСЫНЫҢ КӨРІНІСІ.....	280
Салимова А.Т. АҚПАРАТТЫҚ ҒАСЫРДАҒЫ ТІЛ БІЛІМІНІҢ ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕСІ	280
Салтан С.С. ҚАЗАҚ ТІЛІНДЕГІ ДІН, ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ӘУЛИЕЛІК	281
Сержан М. ИНТЕРНЕТ-ОБЩЕНИЕ КАК ОСОБЫЙ ТИП ДИСКУРСА (К ПРОБЛЕМЕ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ ЯЗЫКОВ И КУЛЬТУР).....	282
Серікбаева А.Д. ВИРТУАЛДЫ КОММУНИКАЦИЯНЫҢ ТІЛТАНЫМДЫҚ АСПЕКТІСІ.....	283
Төленби Ә. КӨМЕКШІ СӨЗДЕРДІҢ ҚАЛЫПТАСУЫНАН	283
Turegalieva D.ҚАЗАҚ АҒЫЛШЫН СЫПАЙЫЛЫҚ МАРКЕРЛЕРІН ІСКЕРІ ҚАРЫМ-ҚАТЫНАСТА ПАЙДАЛАҢУ ЖӘНЕ АУДАРУ ЖОЛДАРЫ	284
Чжан М. ФОРМЫ ВЕЖЛИВОСТИ В РУССКОМ И КИТАЙСКОМ ЯЗЫКАХ: ЛИНГВОПРАГМАТИЧЕСКИЙ АСПЕКТ	285
Чэлуьүгэ АНТОНИМЫ-ПРИЛАГАТЕЛЬНЫЕ В РУССКОМ И МОНГОЛЬСКОМ ЯЗЫКАХ, ВЫРАЖАЮЩИЕ КАЧЕСТВЕННЫЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ ЧЕЛОВЕКА.....	285
Ыбырайқызы Г. ОРАЛХАН БӨКЕЙДІҢ «ӨЗ ОТЫҢДЫ ӨШІРМЕ» РОМАНЫНЫҢ ТАҚЫРЫПТЫҚ – КӨРКЕМДІК ҚЫРЛАРЫ	286
Утембаева М.М. КОРПОРАТИВНАЯ РИТОРИКА И ЭТИКЕТ: ПРОБЛЕМЫ МЕЖКУЛЬТУРНОЙ КОММУНИКАЦИИ.....	287
Алимбаева М. ЯЗЫКОВАЯ КАРТИНА МИРА И ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ КУЛЬТУР.....	288
Manisa Alaşehir ULUDERBENT KÖYÜ'NDE DERLENEN BİLMECELER.....	288
Damlanur YILDIZ*- Binnur GÖKCEN** BALIKESİR KÖYLERİNDE OYA-İŞLEME SANATI ve HALK KÜLTÜRÜNDEKİ YERİ Gizem ÇOBAN*-Beyza EROĞLU*.....	289

* Balıkesir Üniversitesi NEF Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Blm. Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi ABD 2. Sınıf Öğrencisi

** Balıkesir Üniversitesi NEF Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Blm. Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi ABD 2. Sınıf Öğrencisi

* Balıkesir Üniversitesi NEF Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Blm. Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi ABD 2. Sınıf Öğrencisi

* Balıkesir Üniversitesi NEF Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Blm. Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi ABD 2. Sınıf Öğrencisi